

TILIANDER, CARL

**En, til ändan, trofast christens saliga
hwila ifrån alt sit arbete, och härliga lön,
efter döden, i anledning af Uppenbarelse
bokens 14. cap. 13. v. Tå then i lifstiden
högtberömmelige probsten och ky**

Jönköping
1750

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> eller boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

OXELGREH, M.

Ex. A

Le Passel
Likhred
Förel 1900
1700-1829

Ex. A

Libreried.
Juni 1900.

1700-1829

I Jesu Namn!

En, til åndan, Trofast Christens saliga hwi-
la ifrån alt sit arbete, och hårliga
lön, efter döden,

I anledning af Uppenbarelse Bokens 14. Cap. 13. v.

I

Den i Lifstiden

Högstberömmelige Probssten och Kyrko-
herden i Skärstad,

Hög-Ärewürdige och Hög-Lärde Herren,
Nu hos Gud ewinnerligen Salige

**MAG. MAGN.
OXELGREN,**

Uti en Förnäm och Christelig Församlings närvaro,
med wälsförtient heber begrofs, i Skärstads

Kyrka den 8 Junii 1750:

Enfaldeligen betractad

af

CARL TILIANDER,

S. Theol. Doct. och Probst i Jönkiöping.

Jönkiöping, Trykt hos Sal. JALLES Enka.

Sal. Herr Probstens
i Lifstiden Högstälkliga,

Nu i diup Sorg efterlemnada,

Kära Skaka

Hög = Åreborna Fru

ELISABET ROG-
BERG,

Samt thes Kiära och Sorgbundna Barn
och Anhörige

SS Under thenna Lit-Predikan, efter begiäran,
lemnad, och, jämte trogen önskan af Gud
rik tröst och wälsignelse, tilägnad, af

Theras

Höfsumme Tjenare

CARL TILIANDER.

Vårs Herres Jesu Christi Nåd, Fadrens
 Kärlek, och thens Helge Andas delachtighet ware
 med och hos oss alla, som här, wid thetta Sorgeliga til-
 fället, församlade äre, önskar jag, til en wälsignad begyn-
 nelse, uti thet aldracheligaste, och i alla ewighet,
 högstlofwade Treenighetenes, Guds Faders, och
 Sons, och thens Helge Andas Namn! Amen.

Förberedelsen.

S In får höra mina röst, och
 jag känner them, och the
 följa mig: och jag gifwer
 them ewinnerligt lif, och
 the skola icke förgås ewinnerliga; ingen
 skal heller rycka them utu mine hand: Joh.
 10: 27, 28. Med sådana ord försäkrar Trälsaren
 Jesus

Jesus sina utvalda, så wäl om sin kärlek och nåd, som mächtige hielp och beskydd, hwarpå the ock, med all frimodighet, grunda sit fasta hopp om thet ewiga lifwet och Saligheten, som han them så dyrt förwärfwat hafwer. **Min får,** säger then käre Frälsaren och trogne herden, höra mina röst, och jag känner them, och the följa mig: och jag gifwer them ewinnerligt lif, och the skola icke förgås ewinnerliga; ingen skal heller rycka them utu mine hand. Tu ting ställer Frälsaren Jesus oss här för ögon, först, sina utvaldas Art och Bestaffenhet, och sedan theras wård och skötsel.

Theras Art och Bestaffenhet beskrifwer han altså: **Min får** höra mina röst och följa mig. Theras kan man känna them, både i låra och lefwerne. Fast än ett Får är ett enfaldigt diur, så känner thet dock igen sin herdas röst, ibland hundrade: Alltså, fast än de trogne Guds barn äro enfaldige såsom dufwor, Matth. 10:16. på thet, som är ondt, listigt och bedrägeligt; så

så äro de dock kloke och förståndige theruti, at the hålla sig allenast til sin herda, och begiära icke, at höra någon annan, i trones saker, än thesas Siälars Biskop. 1. Pet. 2: 25. Then Himmelska rösten, som hördes wid Jordan och Thabors bärg: thette är min käre Son, i hwilken jag hafwer et godt behag, honom hörer, klingar alltid, så starkt, i thesas öron, at the icke låta sig förföra af någon främmande röst. Ingen Swärmare, om han ock talade med ångla tunga, ingen Ängel, om han och komme i mennisko skapnad, kan låcka them ifrå thesas herda; ty the höra ingen annans, än sin herdass röst.

Man behöfwer icke drifwa ett får, såsom annan Boskap, utan thet följer otwungit sin herda, fot för fot. Ett Guds Barn gör äfwen så; som thet, i trone, hörer allenast Jesu röst, så följer thet honom och i lefwernet. Hafwer Christus lemnat sina trogna en efterdömmelse, at the skola efterfölja hans fotspår, 1. Pet. 2: 21. så följa the honom ock; the lära af honom ödmjukhet och mildhet: The ryta icke åt sin nästa, såsom Läjön; the yswas icke heller, såsom Påfoglår, öfwer andra,

andra, för sina stora gåfwor skull. Såsom the ras
 Jesus, under alt sit lidande, icke uplåt sin
 mun, utan teg stilla, såsom et får för st-
 nom klippare; Es. 53: 7. altså följa the honom
 ock uti tålmod, i lycka och olycka, i liust och
 ledt, i lif och död.

Doct, som ett får ehuru wälartadt thet är,
 kan snart förloras, om thet, af herdanom icke wär-
 dat och stött warder; altså skulle thet ock snart wa-
 ra ute med then öfwersta herdans Christi får, the
 troгна, om han icke wärdade och stötte them: Ther-
 före säger han: jag känner them. Han kän-
 ner them, icke så, at han allenast ser them, och wet
 the ras tilstånd; utan han förjer ock för them, han
 tänker på them, och the komma honom aldrig et
 ögonbleck utu hiertat. I synnerhet säger Frälssa-
 ren, at han wärdar them med föda, läkedom och
 förstwar.

Ett får wil ha sin föda, then gifwer och Jesus
 sin får, i tiden och i ewigheten: jag gifwer them
 ewinnerligt lif. Här äga the thet i trone, och
 thet i åstådandet och nyttiandet. Här föder han
 sina

sina trogna på en grön ång, i then sanna kyrkian, med thet honungsöta Evangelii födande och wederqweckande blomster, och leder them til friskt watern, til the rena, läskande och upfriskande Sacramenten, så at them intet fattas. Ps. 23: 1. Han plågar them, såsom then mannen, som Nathan omtalar, plågade sitt endesta lilla får: the äta af hans beta, och dricka af hans drickelar, och han håller them såsom sin barn. 2. Sam. 12: 1. Och i ewigheten skal lambet, som mitt i stolen är, föda them, och leda them til lestwande wattufällor, Uppenb. B. 7: 17. theraf the få ösa idel wisbet, idel kärlek, idel frögd, lust och nöje til öfwerflöd. O tu trognaste herde! som giswer oss titt fött til mat, tin blod til dryck, tin Siäl til en Lösepenning, och tin Gudom til en ewig förnöjelse, säge wi billigt, med Bernharde, uti ödmjuk förundran och tacksäjelse.

Et får är många sjukdommar underkastat, och kan snart omkomma: wi äre ock af naturen franke, både til kropp och Siäl, hela hiertat är försmåttat; ifrå fotbiället, alt up til hufwudet,

wudet, är ther intet helt uppå; utan sår, swulnad och etterböld. Es. 1: 5, 6. Och såsom ett sår smittar thet andra; altså förder swa ock ond exempel enom thet goda. Wisb. 4: 12. Och ondt smact förfränker goda seder, 1. Cor. 15: 33. Men thesöre skole wi icke aldeles för-gås, om wi höre wår herdas Jesu röst och följie honom; ty igenom hans sår äre wi fullkomli-gen belade, Es. 53: 6. Hans sår skola thes- före icke förgås ewinnerliga.

Ett sår hafwer många fiendar, i synnerhet Ulf- wen, och är, för sig sielf, aldeles wårnlöst: theremot är thet säkert i sitt sårabus, säkrast i sin herdas hand och armar. Then som ther wil angripa, rör her- dans ögnasten. Alltså har och en Christen fiender nog, som ej allenast göra honom thetta timmeliga lefwernet surt och swårt, utan wilja ock beröfwa ho- nom then ewiga Sällheten. Här finnas grufweliga synliga och osynliga Ulfwar, som, så mycket hos them står, icke skona hiordena. Här finnas såda- ne, som äga sårar-röst, men Ulfwe-hiertan. Emot sådana måste wi bekiänna, at wår egen makt är alt förswag. Doch kunne wi, Gudi lof! wara sä-
tre

fre häremot, i then Christna kyrkan; men aldrasåkrast i wår kiäresta herdas Jesu Christi armar; ty, si! uppå händerna hafwer jag teknat dig, Es. 49: 16. ingen skal rycka them utu mine hand. Utu hans hand kan ingen menniska på jorden, och ingen diefwul i helwetet slita oss, så framt wi icke sielfwe, motwilligt, wike ifrå honom. Gud ske lof och tack, sade thesfore then store och modige troshjälten D. Luther, at min siäl icke står i min egen hand; ty om hon allenast en liten stund wore i min hand, så worde diefwulen henne straxt borttagande, såsom en jägare en unghöna, eller en ulfet litet lamb. Tusende gånger kiärare är det mig, at min Jesus har henne i sin hand, ty the skal hon wäl, i kraft af hans löfte, wara säker nog.

Den Rikedom, som the trogne Guds barn, och Jesu lärjungar hafwa för werldenes barn! efter the höra sin herdas Jesu röst, och följa honom, så äro the arfwingar til etwinnerligit lif, och kunna icke sörgås; ty ingen fiende

de kan rycka them utu then alsmåchtiga
 herdans hand. Den heder, som the äga, för
 många af them, som här i werlden kallas nådige
 herrar! The äro Guds barn och Jesu
 medarfwingar. Den Nectar, som här swalkar
 och styrker theas matta själar! the äro så wise om
 sin salighet, the himmelska och ewiga nöjen, at in-
 gen kan komma them til at twisla theom: ingen
 kan rycka them utu theas Jesu hand.
 På thetta hällebärget fäste Apostelen Paulus sit
 tros ankare, så han sade: jag är wis therpå,
 at hwarken död eller lif, eller ånglar, el-
 ler förstadöme, eller wåldigheter, eller
 the ting, som nu äro, eller the ting som
 tillkomma skola, eller höghet, eller diup-
 het, eller något annat kreatur, kan stilla
 oss ifrå Guds kärlek, som är i Christo
 Jesu wårom Herrra. Rom. 8: 38, 39. På
 samma ofwifeliga löfte, kunna ännu alle the grunda
 sit hopp, som i en lefwande tro hålla sig til sin Fräl-
 sare Jesum, lemna sig uti hans hand, och höra en
 allenast hans röst, utan följa honom ock. På

På thetta säkra och fasta, dyra och ofskatbara Christi löfte hafwer then, i lifstiden, **Hög-Äre-wördige och Hög-Lärde Herren**, nu til sin ädla Siäl Salige, Magister **MAGNUS OXELGREN**, thenna hedervärda Skärstad Församlings, högtberömlige Lärare, Probst och Kyrkioherde, hwilkens andelösa Lefamen wi nu församlade äro, til at, med anständig och wäl förtient heder, jordfästa, grundat sit hopp och wisa försäkran om en ewig Salighet och himmelsk härlighet, som Christus of, med sin blodiga död, förwärfwat hafwer.

Så almant kunnigt, som thet är, at wår, i Heranom döde, war en ibland wåra Lärdesta Mån i Riket, så oförnekligt är thet ock, at han, i trones saker, endast hörde sin herdans Jesu röst, och i et heligt lefwerne, så wida möjligt war, fölgde honom; therfore kunde han, ej allenast, på ett behageligt, och genomträngande sätt, underwisa andra om wissheten af then ewiga, och af Christo så dyrt förwärfwada Saligheten; utan war ock thedom, för sin egen del, så förwifad, at döden icke kom honom försträckelig före, utan blef af honom, med et Christeligt hiältemod emottagen, icke som en fiende, utan som en kär wån, en god Gudsbarare, och

låter ledsagare ifrå thenna timmeliga wedermödan, in i then himmelska Frögden. Alshonom märktes althersföre, wid slutet, icke annat, än thet, som witnade om en i döden segrande tro på Jesum Christum. Ibland thet, som han, med ren röst, kort för sin död, talade, war i synnerhet thetta: **J** Christi får jag somnar in, the rena mig frå synder min: **J**a, Christi död och dyra blod, thet är mitt lif, min prödnad god. Och på thet, at hans tro måtte så mycket säkrare stå fast til ändan, då dödskampen skulle gå för sig, så styrkte han henne twänne gånger, the sista dagarna, med Christi egen dyra Lefamen och Blod, i then Heliga Natwarden, som war Frälsare kort för sin död, och i then natten då han förrådder wardt, instichtade. Och theruti fick han en sådan hiertstärkning, som gjorde honom in i döden oförsträckt, och försäkrad, at ingen skulle kunna rycka hans dyrtkiöpta Gial, utu herrens hand.

Thenna Christeliga Församling hafwer, i mång åhr, haft then nåden af Gud, at uti Saliga Herr Probstens åga en stor och dräpelig lärare, som icke allenast kunnat predika wäldeliga, och likasom intrycka

trycka then himmelska läran i hiertat på sina Åhörare, utan och föreläsa them med en Christelig wandel. Och fast än han ägde en så grundelig och widsträckt lärdom, jämte andra timmeliga förmåner, så märktes dock icke hos honom något högmödt theröfwer, fast mer lystet en behagelig ödmjukhet, i alt hans wäsende och omgånge. Saktmodighet, Mildhet, Tolmod, Fridsamhet, Trohet, Nyckterhet och Måttelighet; med flera dygder och andans frukter, som hos honom funnes, wisade noggsamt, at Guds Ande hade utwalt hans Siäl och hierta til sin boning; therföre hölt han sig ock til Frälsaren Jesum, såsom et Får håller sig til sin Herda. Och fast än hans hälsa, i the sidssta åhren, war så swag, at han icke förmätte, så, som han gärna wille, låta höra sig af thetta heliga rummet, så underlät han dock icke, at wid andra tilfällen, göra upbyggelse, och i böner och åkallan, war han nat och dag brinnande, för hela then Evangeliska Kyrkans wälgång, i synnerhet för sina Åhörares timmeliga och ewiga sälhet och lycksalighet. Nu ligger hans Mun tillsluten och hans Tunga orörlig; Dock hafwer han, genom then härliga Lif-Text, som han dagen för sin död utnämt, welat lemna oss allom en hälsosam påminnelse och förmaning, til at så

hålla oss i tro och lefwerne til wåra Siälars öfwerherda Jesum, at wi, såsom inneslutne i hans hand, icke måtte ewinnerligen förgås, utan få gå, in til honom, i thet ewiga lifwet.

Herren förlåne oss sin nåd til at så höra och betrackta ordet, at wårt förstånd måtte therigenom blifwa uplyst, och wår wilje helgad och förbättrad, och altså hela wår Siäl och hierta warda Herranom upoffrat! Hör oss Fader wår ic.

TEXTUS Uppenb. B. 14. Cap. 13. v.

Salige äro the döde, som i Herranom dö hårefter; ja, anden säger, at the skola hwila sig, ifrå sitt arbete: ty theras gierningar följa them efter.

In.

Ingången.

Ser trofast in til döden, så skal jag
 gifwa dig lifsens Krono: Uppenb.
 B. 2:10. I thesa orden anförer Christus en egen-
 skap, som är aldeles oumgångelig för them, som
 wilja wara wise om sin salighet uti döden, och at
 the dö i **S**Erranom: the måste wara, uti Kunst-
 pen om Jesu, uti Tron på Jesum, och uti Lestwernet
 uti Jesu, beständige in til döden. Hwad håller man
 wäl en hustru före, som är, allenast et eller några år,
 sinom manne trogen; men öfwergiftwer sedan
 sin ungdoms Herra, och förgiäter sins
 Guds förbund. Ordsp. B. 2:17. Huru illa
 låter thet om Salamo, som Syrach säger?
 O huru wäl lärde tu i tinom ungdom, och
 tu wast full af förstånd, såsom watn öf-
 wertäcker et land; men titt hierta gaf
 sig in til awinnor och låtst förwilla dig,
 och låtst komma en fläck på tina äro:
 och gjorde thet så, at tin barn måste för-
 kastad

Fastad warda, och wrede gif öfwer tina
 efterkommande, tin dårskap til straff.
 Cyr. 47: 16, 21, 22. Hwad halp the the Galater,
 at the, i början, annammade Apostelen
 Paulum, såsom en Guds ångel, ja, så-
 som Jesum Christum sielf, Gal. 4: 14. och
 wisade honom sådan trohet, at om the hade warit
 möjeligt, så hade the riswit ögonen utu hustrudet
 och gifwit honom, när the sedan låta förleda sig
 til at icke tro sanningen? Therefore heter the;
 war trofast in til döden, så skal jag gifwa
 dig liffens Krono.

David säger wäl om Guds barn, at the win-
 na then ena segren efter then andra, Ps.
 84: 8. medan the leswa i then stridande Församlin-
 gen. Men the måste ock dageligen wara beredde,
 at på nyt strida emot sina andeliga fiender; ty fast
 ån fienderne warda, then ena gången efter then an-
 dra, öfwertwunne, så wända the doch icke igen, at,
 med sine listiga anlop, oroa Guds Barn och the Tro-
 gna. Men then, som winner wid liffens aston, har
 wunnit en gång för alla.

Gal.

Calvinisterna biuda wäl til at öfvertala the
 fina, at en Christen, som en gång är blefwen rät-
 skaffens trogen, icke kan blifwa otrogen eller fal-
 la. Men om så wore, hwar til skulle tå wäl thenna
 förmaning: **War trofast in tii döden, tiena?**
 Davids och Petri Exempel wisa öf beflageligen ty-
 deligt nog, at the stridande Guds barn kunna blif-
 wa af sit syndiga kött och blod, werldenes för-
 argelser, och diefwulens bedragande, så försörde,
 at the falla uti swära synder och förlora tron. Dock
 likwäl, som Saligheten winnes, genom then, i dö-
 den, segrande tron, så kunna sådana syndafall icke
 skada them, när the, genom en upriktig bättring
 och sanskyldig tro, fly til nådastolen Jesum; ty the
 få tå sina synders förlåtelse, å nno; the komma tå
 åter i Guds nåd, och finnas genom trona i Guds
 nåd, när the dö. Om thesa kan ej mindre sägas, at
 the varit trofaste til ändan, än om them, som, ef-
 ter sin omwändelse, icke råkat i dödeliga synder; ty
 Gud hafwer slagit thesas misgärningar neder, och
 kastat alla thesas synder uti hassens diup, Mich.
 7: 19. och kommer thesas synder intet ihog. Es. 43:
 25. Swärföre the och kunna, i dödsens stund, siun-
 ga med Paulo thenna Segersång: **Jag hafwer**

¶

käm:

kämpat en god kamp, jag hafwer sul-
bordat loppet, jag hafwer hållit trona.
Här efter är mig förwarad härlighetenes
Krona, hwilken HERren mig gifwa skal,
på then dagen, then rättferdige domaren.
2. Tim. 4: 7, 8.

Hos the Greker och Romare war brukeligt
at gifwa them, som uti the offentliga skådespelen,
rätt kämpade, til ändan, en Krona. The Greker
plågade ock hedra sina döda med kronor, som antin-
gen varit, i lifstiden, theas beshinnerligen gode
wänner, eller särdeles berömmelige män; the buro
kroner tillsamman och lade på theas kroppar, eller
grafwar, såsom en ärebelöning för deras dygd.
Uti the anförda orden försäkrar Kristus them, til
ändan trognom, om en segerkrona, som han kallat
lifsens krona, och menar dermed, sielfwa thet
ewiga lifwet och then Himmelska Saligheten. I an-
ledning här af, så wäl som af then utsedda Lif-
Texten, täncker jag, i HERrans Namn, kort och enfal-
deligen föreställa:

En til ändan trofast **Chri-**
stens saliga hwila, ifrån alt
sit arbete, och härliga lön, ef-
ter döden.

Vi föreställe oss härwid

I. Hans arbete, II. Hans hwila, och
III. Hans lön.

Herre Jesu Christ tig till oss wänd,
Ein helge And tu till oss sänd, 2c. N. 234: 1. 2.

Afhandlingen.

Si thet, som föregår vår upläsna Text, talar
Johannes om tränne änglar, af hwilka then
förste flög mitt igenom Himmelen, och ha-
de ett ewigt **E**vangeliu at förkunna
them, som bo på jordene. Then andre fölgde
efter, och sade: fallen, fallen är then store sta-
den **B**abylon. Then tredie förkunnade hwad straf
the hade at wänta, som tilbodo wildiuret, och togo
thes

thet wederteckn i sin anleten. Med these ånglar, och thet som om them berättas, förstå våre Evangeliske lärare then Reformation, som Herren Gud, genom then högtuplysta mannen D. Luther begynte och wärkstälte, samt sedan, genom andra Evangeliska lärare fulföljde. Som nu Påstwen, eller Antichristus nogsamt såg, huru hans rike, hwilket här, i likeness wis, kallas Babylon, blef ganska bosälligt och lutande, så hafwer han, med alla uptänkelige plågor, förfölgt then Evangeliska läran och thet bekännare. På thet nu the, som stilde sig ifrån Antichristi rike, och thet fördömeliga wilfarelser, samt emottogo och bekände then Himmelsta sanningen och Evangeliska läran, icke måtte, under så swåra förföljelser och pinosät, upgifwas och falla af; utan, med tolamod, blifwa beständige uti Jesu Christi Evangelio, in til åndan, och, för Jesu namn skull, icke stona sit eget lif, in til döden: så får Johannes af Himmelen thenna befallning: Skrif: Salige äro the döde, som i Herrenom dö här: efter ic.

Med thenna försäkran, wille then Himmelsta rösten gifwa Jesu trogna och Ståndachtiga bekännare en lefwande och kraftig tröst, nemligen, at
 alla

alla theras förföljelser, alt theras pinande och mar-
 terande skulle slutas med en Salig död, och at the-
 ras gärningar skulle följa them efter. Här af följer
 wäl, at thesa orden: **Salige äro the döde** 2c. i
 synnerhet syfta på them, som skulle blifwa af Anti-
 christo förföljde; dock, som alle, uti en sann tro,
 til ändan framhårdande, dö Saligen; så wele wi
 betrachta thesa orden, såsom hörande til hwar och
 en Christen, som är ståndachtig i tron in til ändan,
 och i anledning här af föreställa: **En til ändan**
trofast Christens saliga hwila, ifrån alt
 sit arbete, och härliga lön, efter döden.
 Hwar wid wi, först, komma at betrachta hans
 arbete.

Såsom Eliphas talar hos Job, at menni-
 skan warder född til olycko, eller til mödo-
 samt och beswärligt arbete, såsom foglarna til
 at flyga, Jobs. 5: 7. så förstår Guds Ande här
 icke något ringa arbete, hwarifrån en til ändan
 trofast Christen får hwila sig; utan et så-
 dant arbete, som har haft mycken möda och oro med
 sig,

sig, och förordsakat stor mattighet. Uti Johannis 4: 38. brukas ordet, ΚΟΠΟΣ, om åkerbruk, som wiserligen är ett tungt och beswårligt arbete, dock i en andelig betydelse, så at, dermed, betecknas thet Apostoliska swåra läro-åmbetet, hwarföre och Apostelen Paulus anförer samma ord, när han säger om sig, at han hafwer warit i mödo och arbete, 2. Cor. II: 27.

Uti Nya Testamentet betecknar altså thetta ordet, ΚΟΠΟΣ, allehanda beswårligheter, möda och oroligheter, hwarmed the trogne stundeligen hafwa at göra, så wäl i theas kallelse och åmbete, som i theas Christendom. Alle Christne warda theföre af Christo sielf kallade ΚΟΠΩΝΤΕΣ, uti hans trösteliga och kiärliga kallelse: Kommer til mig, alle i som arbeten och åren betungade jag wil, wederauecka eder. Matth. III: 28. Ifrå thet arbete, som en til åndan trofast Christen får hwila sig, undantages altså, i wår Text, ingen ting, af alt thet, som honom, så wäl i thes åmbete, som i hela thes Christendom, åligger at förrätta och wärkställa, hwarwid honom allestädes beswårlighet, oro och möda möter, så at han

han snart kan räkna the roliga dagar; thesfore står här och märkeligen, at the til ändan trofaste Christ-
ne skola hwila sig ΕΚ ΚΟΙΤΩΝ ΑΥΤΩΝ, ifrå the-
ras arbeten.

Gud hafwer här på jordene, tränne hufvud-
stånd, uti et thera måste en Christen lefwa och ar-
beta, annars kan han icke säga, at han är en Chri-
sten, som tienar Gudi. Är han uti thet andeliga
Ståndet en Lärare och Predikant, så har han et
svårt arbete; ty mycken Predikant gör krop-
pen trött. Pred. B. 12: 12. Är han i thet werlds-
liga Regiments Ståndet, så möta honom ther män-
ge omsorger och Somnlösa nätter; thesfore säger
Paulus: Regerar någor, så regere med
omsorg. Rom. 12: 8. Är han i Hushålds stån-
det en Handelsman, en Handtwärkare, en Landt-
man, så mödar och mattar honom och thet et tungt
arbete, farliga resor och en Sorgfällig correspon-
dence. Man må lefwa i hwad Stånd man wil, så
kan man aldrig wara utan arbete, möda och oro,
så framt man wil redeliga förestå sit ämbete. I
Regiments Ståndet, är en dagelig oro, och et dån-
deligt öfwerlopp. Så snart Israels Konung lät se
sig

sig på muren, straxt ropade en qwinna til honom:
Hielp mig, min HErrre Konung! 2. Konunga B. 6: 26. När Moses sat ifrå morgonen in til aftenen och dömde HErrans folck, så undrade Jethro, huru han kunde uthårda med så mycken oro och arbete. 2. Mose B. 18: 13. seq. Hwad möda arbete och oro en Lärare och Präst måste utstå, wet ingen bättre än then, hwilkom Siälawården anförtrodd är. Uro Lärare skyldige til at waka öfwer sina Åhörares Siälur, såsom the ther råken-
skap giöra skola, Hebr. 13: 17. Så kan man wäl tänka huru theas ro kan wara bestaffad. En Husfader och Husmoder har icke heller mycken ro och hwila, om thet annars skal stå wäl til i huset; ibland annat så förordsaka barnsina Föräldrar många sömnlösa nätter: En dotter then ogift är, säger Syrac, giör fadrenom mycken wako, och omsorgen om henne tager honom mycken sömn bort. Syr. 42: 9. Hwad oro, möda och beswär måste ock en Köpman och handlande utstå? Hwad för beswärlige resor måste han göra? Huru måste en Handwårckare, en Uferman, och en Dagafarl sent och bittida wara i arbete?

bete? In summa, menniskan af qwinno född
 lefwer en liten tid och är full med orolig-
 het. Hiob. 14: 1.

En Christen måste och ofta arbeta med beswär-
 liga sjukdomar: än mattas och plågas han af en
 hetlig och tårande feber, än af wärk i händer, föt-
 ter och alla leder, än af en pinsam Sten-passion, och
 så widare; så at han ofta måste klaga med Hiob:
At bedröfwada nätter äro honom många
 wordne. Hiob. 7: 3, 4. Men thet är dock icke
 nog här med; utan en Christen har ännu mer at gö-
 ra, som mödar, mattar och beswärar honom, i hans
 Christendom. Then inneboende synden oroar ho-
 nom aldrum, och retar honom som oftast til så-
 dana gärningar, hwaröfwer et upwäkt samwete
 måste klaga med David: **T**het är intet hel-
 bregda på min kropp, för titt hot skul, och
 ingen frid i minom benom, för mina syn-
 der skul. **S**y mina synder gå öfwer mit
 bustrud; såsom en tung börda äro the mig
 förswära wordna. **M**in sår lühta och
 rut.

rutna för min galenskap skul. Jag går
 krockot och luto, hela dagen går jag sorgse.
 Ly mina länder borttorfas med allo, och
 intet helbregda är på minom kropp: jag
 är alt för mycket förkrofad och söndersla-
 gen: Jag ryter för mins hertans oro skul.
 Ps. 38: 4, 5, 6, 7, 8, 9. Mycken waksamhet, mycket
 bediande och mycket kämpande fordras af en Chri-
 sten, om han skal kunna blifwa beståndande til än-
 dan: Dersfore winlägger eder therom, såsom
 kämpare och arbetare, med waksamhet, under myc-
 ket lidande, och stort bekymmer, at i kunnan in-
 gå igenom then tränga Porten, säger Chri-
 stus sielf, Luc. 13: 24. och Paulus säger: Skaffer
 med fruktan och bångwan, at i Salige
 warden. Phil. 2: 12. Ester andans egit språk he-
 ter thet: Wårker eder egen Salighet, thet
 är, görer thet, som af them fodras, som Salighe-
 ten ärswa skola, nemligen, hörer Guds ord, bru-
 ker the heliga Sacramenten, beder utan återwän-
 do, står emot kötsens lustar, blifwer stadige i tro-
 ne

ne och et heligt lefwerne, genom hwilka medel, Gud, i kraft af sina löften, wil wärka wår Salighet.

Bör en Guldsmed pröfwa guld, om thet är godt; ty thet är icke alt guld, som glimmar. Bör en Jouveler pröfwa sina pärlor och ädla stenar, at han themed icke må bedraga både sig och andra; så har ock en Christen mycket, at, i sin Christendom, pröfwa: **Mine Kiäreste!** i skolen icke tro hwar och en ande; utan pröfwer andarna, om the äro af Gudi. 1. Joh. 4:1. Han måste förfara hwad Guds gode, behagelige och fullkomlige wilje är, Rom. 12: 2. hwar och en bepröfwe sin egen gärning säger Paulus, Gal. 6: 4. Måste en Guldsmed sitta och smälta och säija Silfret, Mal. 3: 3. så kan sannerligen en Christan intet taga sig många hwilo-stunder, om han skal kunna stilja ifrå sig thet altid widhängande syndaslagget, och korskästa sitt onda fött med thes lustar och begäresser. Gal. 5: 24. Polerar en Guldsmed sit arbete, at thet må lysa och skina; så finner ock en Christen altid något at Polera på sig, så wäl hwad tron, som lefwerne angår, på

på thet at hans tro skal rättsinnig och mycket kosteligare befunnen warda, än thet förgängeliga guld, som pröfwes med eld, til lof, pris och ähra, när Christus Jesus blifwer uppenbar, 1. Pet. 1: 7. at det hans lins må lysa för menniskomen, och the måga se hans goda gärningar, och prisa hans fader, som är i himmelen. Matth. 5: 16.

Ach! hwad för et bestwärligt, mödosamt och oroligt arbete, måste tå en til ändan trofast Christen utstå? O! huru sannas tå på honom Jobs tal: Menniskan af awinno född, lefwer en liten tid och är full med orolighet? Job. 14: 1. O! huru må man då wäl, såsom en dagakarl längta efter hwiilan? efter then Saltiga hwiilan och roligheten, som the, som i Herranom dö, komma til?

Andra

Andra Delen.

S Allige äro the döde, som i **HERRA-**
 nom dö härefter: ja anden säger at
 the skola hwilla sig ifrå sit arbete. I Him-
 meln äro inga trötsamma och oroliga ämbets
 lor, inga sjukdomar och krankheter, ingen motgång
 och olycka, intet kors och bedröfwelse, icke finnes
 ther heller et syndigt kött och blod, en bedragande
 werld och förförande dieswul. Allt sådant har för-
 swunnit, genom en salig död i **HERRANOM.**
 Thet gamla förbundet står twäl fast, at alla
 menniskior måste dö, Cyr. 14: 18. Men i an-
 seende til then stora myckenhet af menniskior, som
 bo på jordenes krets, äro the ganska få, som dö i
HERRANOM. Så litet som the utkoradas antal
 är, så litet är och theras antal, som dö i **HERRA-**
ranom. Märkom fördensfull wäl, at Guds An-
 de icke lofwar them dödom, i gemen, någon **Sa-**
lig hwila; utan allenast them, som dö i **HERRA-**
ranom. Hwarmed sådana förstås, som i sit lef-

werne tient Jesu Christo, såsom sinom Herra; som
 hafwa erkant honom för werldenes Frälsare; som
 hafwa trodt och förtrostat på honom; som hafwa
 bekant för hela werlden at han är HErren,
 Gud Fader til äro, Phil. 2: II. som hafwa
 åkallat honom i nödene, såsom sin rätta hielpare.
 Som nu thesse hafwa lefwat HErranom/
 så dö the ock HErranom, Rom 14: 8. the
 årkänna honom i sielfwa dödsstunden för sin HEr-
 ra, som them, med sin blod och död, så dyrt til sin
 egendom köpt hafwer; the trösta sig endast af hans
 förtienst, och weta på hwem the tro, warande
 wise, at han förmår bewara thesas ombe-
 trodda gods in til then dagen, then stora Chri-
 sti tilkommelses dag, 2. Tim. 1: 12. the bekänna Je-
 su Christi namn med mun och hierta, så at hwar och
 en kan se och förstå, hwar på the sig i döden förlå-
 ta; the åkalla sin Frälsare Jesum, så länge anden
 är uti them; the påminna sig ej allenast then heliga
 Döpselsen, uti hwilken the hafwa ifklädt sig Jesum,
 som skal uppehålla them, i thesas dödsstund; utan
 the betiena sig ock af then heliga Nattwarden, och
 göra sig af thenna Siäla-Spisen i sina hiertan för-
 säkra-

såkrade om thet ewiga lifwet, och at thetas HERRER skal upwäckta them, på then yttersta dagen; ty then som äter mit kött och dricker min blod, säger Christus, om thet andeliga, åtandet och drickandet, i trone, han hafwer ewinnerligt lif, och jag skal upwäckta honom på then yttersta dagen. Joh. 6: 54. Thersföre likasom en trogen arbetare, när aftenen kommer, och förän han går til sängs, äter sin aften måltid, och thespå, med en andächtig bön, befaller sig i Guds beskydd, och så gladeligen insomnar; altså, när thet lider åt liffaftenen, styrker en Christen sig i trone, med Jesu Lefamen och Blod, och far sedan fort med bön och sång, til thes han insomnar. Om sådana heter thet at the dö i HERRANOM. Sådane äro the, som få Saligen hwila ifrån alt sitt arbete.

Alf them, som tänka til at dö i HERRANOM, och få Saligen hwila ifrån alt sitt arbete, fordras altså besynnerligen fyra Egenskaper. Först bör Kunskapen om deras HERRA Jesu wara riktig och sanskyldig, så at the weta honom wara Guds och Menniskos Son, och således både en san Gud

och en san Menniska: weta at han är then ende med-
 laren emellan Gud och menniskor, thet Guds lambet,
 som borttager werldenes synder, och har, med sin
 pina och död, utslått Guds wrede, och försonat he-
 la mennisko-Släktet med then förtörnada Guden:
 weta, at han upstår ifrå the döda, såsom en segran-
 de Herre öfwer döden, och är upfaren til Himme-
 len, och sitter på Guds högra hand, på thet, at han
 skal wara i Guds åsyn för oss: weta, at han är en
 domare öfwer lefwande och döda, och så vidare.
 The som icke äga thenna Kunskapen, kunna omö-
 jeligen erhålla then saliga hwilan ifrå sit arbete;
Sy thetta är etwinnerligt lif, at the kån-
 na tig allena sannan Gud; och then tu-
 sånt hafwer **Jesus** Christum. Joh. 17:3.
 Men thet är icke giordt med blotta Kunskapen. Sy
 fast än ingen blifwer Salig, som icke känner **Je-**
sum, så följer dock icke, at hwar och en som hafwer
 Kunskap om honom kommer i Guds rike; ty jag
 kände eder aldrig; går ifrå mig, i ogär-
 ningsmän, säger Christus, Matth. 7: 23. til
 them, som wäl haft Kunskap nog, om honom, men
 icke wisat någon frukt theraf i lefwernet, utan wa-
 rit ogärningsmän.

För

För thet andra måste then, som wil dö i Her-
 ranom, och Saligen hwila ifrå sit arbete, stadeliga
 tro och förtrösta på Jesum, så at han, i lif
 och död, är wiß ther på, at han allena uti Jesu har en
 nådig Gud, och sina synders förlåtelse; ty hwilken
 som tror sonen om, han hastwer ewinner-
 ligt lif: men then, som icke tror sonen om,
 han skal icke få se listwet; utan Guds wre-
 de blifwer öfwer honom. Joh. 3: 36. Men
 här bör en Christen pröfwa sin tro, om hon allenast
 swäfwar på läpparna och i munnen, eller om hon
 är i hiertat. At tala om tron, är lätt men at äga
 och öfwa tron, wil mer säga. En sofwande drö-
 mer, at han äter och dricker, som Esaias talar; men
 när han upwaknar finner han sig så hungrig och
 törstig, som förr. En säker och i sonden sofwande
 menniska tycker sig hafwa trona; men då samwetet
 upwaknar, finner hon sin tro hafwa warit en dröm.
 En Christen bör derföre, efter Pauli förmaning,
 försöka sig sielf om han är i trone, 2. Cor.
 13: 5. hwilket bäst rönes af

Then tredie egenkapen, som fordras af then,
 E

som wil dö i Herranom, och Saligen hwila ifrå sit arbete, nemligen at han lefwer uti Jesu Christo. Genom trona får en san Christen lif uti Jesu; therföre lefwer han ock i honom, så länge han behåller tron. Thet ena kan omöjeligen skiljas ifrå thet andra. Ingen tror på honom, som icke tillika uti honom lefwer. At lefwa i Jesu, är at wara i honom, såsom thet sanna winträdet, en fruktbarande gren, som Christus sielf säger: Jag är winträd, i ären grenarna: then som blifwer i mig, och jag i honom, han bär mycken frukt. Joh. 15: 5. At lefwa i Jesu, är at wandra i et nyt lefwerne, såsom Paulus thet förklarar: så äre wi ju begrafne med honom, genom dopet i döden: at såsom Christus är upväckt ifrå the döda, genom Fadrens härlighet, så skole ock wi wandra i et nytt lefwerne. Rom. 6: 4. At lefwa i Jesu är at förkafsta sitt kött, samt med lustar och begärelser, Gal. 5: 24. at försaka alla ogudaktighet och wärldslig lusta, och lefwa tuffteliga, rättfär-

färdeliga och gudeliga, i thenna werlden. Tit. 2: 12. Then som så lefwer, han lefwer i Jesu, och kan therigenom bäst pröfwa, om hans tro är sannskyldig, och om han kan göra sig hopp om at få en salig död; ty som ingen dör på annat ställe än ther han lefwer; så kan och ingen dö i Herranom, som icke lefwer i Herranom, i then stund han skils ifrå werlden.

Thet fierde, som therföre fordras af then som wil dö i Herranom, och Saligen hwila ifrå sit arbete, är Beständighet, at han i Kunskapen om Jesu, i trona på Jesum, och uti lefwernet i Jesu, är beständig til ändan; ty hwilken som står fast uti ändan, han skal blifwa Salig, säger Christus Matth. 10: 22. Som han lefwat i Herranom Jesu, så dör han ock i honom, och får hwila sig ifrå sit arbete.

Uti Grefiska Texten, står et ord, som brukas så wäl om sinnets och Siälens ro, som om kroppens hwila. Här lofwar altså anden, en til ändan trofast Christen, en Salig ro och hwila, både för Siälen och Kroppen. Fast än Kropp och Siäl skiljas åt i döden, så skal dock ingen thera blifwa

wa i oro. Ro och hwila skal Siälen åtniuta, icke såsom the Psychopannychiter, Socinianer, Arminianer, Wederdöpare, Weigelianer, och andre Phantaster, mena, at hon ligger aldeles stilla och sofwer, och hwarken känner något eller wårkar; ty på thet sättet ha the Saligas Siälar ingen ro, hwarken dag eller natt, åfwen så litet, som the helige ånglar hwila, med hwilka the Saligas Siälar stundeligen instämna: **Helig, helig, helig är Herren Guds alsmåttig, som war, och som är, och som komma skal.** Uppenb. B. 4: 8. Utan hon skal åtniuta ro och hwila ifrån alt thet, som har oroat och bekymrat henne, och frögdas. Luc. 16: 25. Hafsua the trogne här i werlden haft mycken oro, såsom Davids Siäl, hwilken war ofta full med sorg, Ps. 13: 3. full med bedröfwelse, Ps. 42: 7. full med jåmmer, Ps. 88: 4. ja, ofta uti sådan fara, at han säger: **Jag ligger, med mine Siäl, ibland lejon.** Ps. 57: 5. Så skola the komma til en sådan ro, at thetas Siälar skola wara i Guds hand, och intet qwal skal widare komma wid them. Wisb. B. 3: 1.

Ro

Ro och hwila skal och en til åndan trofast
 Christens tropp åtniuta; ty han skal få ligga uti
 sin graf, såsom uti sin hwilokammar, theruti skal
 han sofwa, och icke förr upstå, än Herren sielf up-
 wäcker honom.

Esaïas skal då icke mer klaga, at han för hjer-
 tans bårwan och försträckelse ingen ro haft,
 uti then liustwa nattene. Es. 21: 4. Jeremias
 skal tå icke behöfwa klaga, at hans hierta bul-
 tar i kroppen och hafwer ingen ro. Jer. 4:
 19. Synden, öfwer hwilket then aldrabäste klaga
 måste, at han finner en lag i sina lemmar,
 som strider emot then lag som i hans hog är,
 Rom. 7: 23. skal tå icke mer oroas och med sin re-
 telse; tå skole wi få hwila och ifrå vårt beswärliga
 och tunga arbete, som ofta här beswärat och. Våre
 fiender, misgynnare och belackare skola ther icke mer
 bekymra, gråma och oroas och, ty Herren haf-
 wer tå förlöst våra siäl ifrå them, som
 wilja til wårka med och, och skaffat henne ro.
 Ps. 55: 19. Ingen sjukdom skal tå mer plåga och;
 utan

utan wi skole komma til ewig ro. Alltså kan en til åndan trosast Christen låta skrifwa på sin grafsten: Jag ligger och sofwer alstinges i frid: ty allena tu HERRER hielper mig, at jag må säker bo, Ps. 4: 9. Alltså komma the, som redeliga för sig wandrat hafwa, til frid, och hwilas uti theras kamrar, Es. 56: 2.

Fredie Delen.

Som the troligen, så wäl i sit stånd, som Christendom, här i werlden arbetat, så warda the ock hårligen lönte; ty theras gärningar följa them efter. Apostelen Paulus säger, at Gudaktigheten är nyttig både til thetta och thet tilkommande lifwet. 1. Tim. 4: 8. Dock hånder thet, at the fläste arbetare så, här i lifwet, minsta lönen; men i then tilkommande werlden, skall theras arbete rikeligen belönt warda. Om thenna lönen talar och egenteligen wår Text, och lærer oss, at hon skal följa straxt med then Saliga hwilan, ΑΠ ΑΠΤΙ, hårestef, säger anden, så at
man

man icke behöfwer wänta therpå, til thes then yttersta domen är förbi, som Bellarminus ogrundat lärer. Så snart Lazarus dör, så blifwer hans själ förd af änglarna uti Abrahams sköt. Luc. 16: 22. Så snart then botfärdige röfwaren dör på korset, så får hans Siäl wara med Christo i Paradiset. Luc. 23: 43. Såsom arbetarne i wingården fingo sin lön, så snart aftenen kom, Matth. 20: 9. Utan at wänta til andra dagen; så löner ock Gud sina Christna, utan uppskof, så snart the, genom döden, äro komna til en Salig hwila. Har Gud förestriwit en sådan lag: **Sin dagakarl's lön skal icke blifwa när tig, in til morgonen; utan skal gifwa honom samma dagen sin lön; at solen thermed icke nedergår.** 3. Mos. 23: 19: 13. 5. Mos. 24: 15. Så wil han ock sielf äfwen så handla med sina Christna, han wil straxt, ifrå samma ögnableck, som the lägga sig til hwilo i grafwen, gifwa them sin lön.

Men huru går thet med thenna belöning? **ganska nådigt, ty här blifwer alt, utafnåd, och intet, efter förtienst, belönt: Theras gärningar följa them efter, thet är, the äro icke af sådan**

Dan wårdighet, at the förtiena någon belöning, dock skola the icke blifwa glömde, utan af nåde, belönte; ty Gud är icke orättwis, at han för gåtter edra gärning och arbete i kärlekenom. Hebr. 6: 10. En arbetare förtienar sin lön, och om en konstnär icke får, för sit arbete, hwad han begär, så kan han behålla sit konststycke, och then andre sina penningar; men the Christne äro förbundne til at arbeta, och äro Gudi skyldige alt thet goda, som the göra, utan at the kunna begära then minsta lön thesöre, när the hafwa giordt alt thet, som them budit är, så böra the dock säga: wi äre onyttige tienare, wi hafwe giordt thet wi wore pliktige at göra. Luc. 17:10. Alt hwad thesöre en til åndan trosfast Christen får för sit arbete, är en pur nådegåfwa: Guds gåfwa är thet, icke af gärningarna, på thet ingen skal berömma sig. Eph. 2:8. Alt thet goda, som wi åtniute hafwer Christus of förwårswat och förtient. Och theruti wisar sig Guds stora nåd och kärlek, at han hafwer såndt sin Son, til at förwårswa of sådant, thet dock wi, med wår synd hade förtient
alt

alt ondt och then ewiga fördömmelsen. Såsom
 thet är hans lust, emedan han är sielfwa
 kärleken, at giöra sina trogna godt, 1. Joh.
 4: 16. Jer. 32: 41. Utså bewarar han ock män-
 niskones goda gärningar, såsom en ögna-
 sten; Syr. 17: 18. Och försäkrar, at hwilken
 som giswer enom en bågare kallt watern, at
 dricka, i ens lärjungas namn, thet skal icke
 blifwa honom olönt. Matthy. 10: 42. När en
 guldsmed, eller en anor handtwärkare, wil hafwa sitt
 arbete betalt, så är gärna emellan arbetet och priset
 en wiß proportion; men uti thenna belöning, som
 här omtalas, är ingen likhet, emot arbetet: The-
 na tidsens wedermöda är icke lika emot then
 hårlighet, som på oss uppenbaras skal.
 Rom. 8: 18.

The Salige hafwa wäl, här i dödeligheten, dra-
 gits med kött och blod, the hafwa funnit en lag i si-
 na lemmar, som stridt emot then lag, som i theas
 hog war, och gripit them fångna uti syndenes lag;
 Rom. 7: 23. Så at the undertiden råkat uti swåra
 syn-

synder och giordt onda gärningar; men som the, genom bättring och tron på Jesum sunnit nåd, uti nådenes tid, så har ock Gud kastat thesas syndiga gärningar uti hassens diup, Mich. 7: 9. i thet diupa Jesu blods haf, och warder på sådana gärningar icke mera tänkt. Hezech. 18: 22. Förthenstul, när anden säger, at thesas gärningar följa them efter, så förstås icke the onda, utan goda gärningar, som slutit af en lefwand be tro och upriktig kärlek, såsom thesas Ståndaktighet i trone, thesas fasta hopp, thesas stora tolamod under alt lidande, thesas iswer och nit, at beförja Guds åra, och befordra sin, och andra människors Salighet; med et ord, alla thesas Christelige dygder äro the gärningar, som them följa skola, och af nåde blifwa belönda. The skola följa them, efter döden, hos människor, med loford och beröm, i synnerhet hos Gudfruktiga människor. The ogudaktiga och werldsligt sinnade brnr man sig intet om; The kunna icke tala wäl om andra, än them, som äro af samma wäsende och sinnelag med them; ty werlden, såsom hon älskar ej annat, än thet hennes är; Joh. 15: 19. så berömmet hon ej heller annat.

annat. The heligas goda gärningar finnas uti Jobs bok upteknada, och blifwa uti äreminne på jordene, in til werldenes ända. The helige Martyrer och Christi namns bekännare, som wunnit, för lambsens blod skul, och icke älskat sit lif, alt in til döden, Uppenb. B. 12: 11. hafwa ju heder och beröm på jorden, för sin underbara ständaktighet. Then rättfärdige skal aldrig för-gåten warda, säger David; Ps. 112: 6. likaledes Salomo: Then rättfärdigas äminnelle blifwer uti wälsignelse. Ordspr. B. 10: 7. Widare skola theas gärningar följa them, på sista dagen, in för Jesu domstol, så alla werldenes domare skal göra them, med heder och beröm, kunnige, för alla änglar och männistor. Matth. 25.

Hedningar hafwa wäl, dels genom lärda skrifter, dels genom hieltmodiga bedrifter, gjort sig namnkunniga i werlden, så at theas gärningar följt them efter hos männistor; dock som the i sin hedendom icke kunnat dö i Herranom, så warda icke heller theas gärningar med beröm nämnde för Christi domstol; utan måste theas loford förswinna, när männistor ej mer äro til på jordene. På sam-

ma sät går thet ock med alla sådana Christna människor, som icke dödt i Herranom: ehuru theas gärningar blifwit med beröm här utspredde, så är dock theas ånde förtappelse, och theas åra til skam; ty the hafwa aftat hward jordene tilhörer. Phil. 3: 19. The hafwa sökt egen åra och stort namn hos människor, thet hafwa the fått; hos Gud kunna the icke begära vidare någon åra; ty Gud wil allenast åra then, som honom ärar. Men theas gärningar, som i Herranom dö, ehuru ringa the ock hafwa synt i människors ögon, skola lända them til pris och åra, när Jesus uppenbar warder. Ja, the skola följa med them in uti thet ewiga lifwet, at blifwa ther af nåde belönte, då Gud, efter sitt löfte, skal gifwa pris och åra, och oförgångeligt wäsende, them, som med tålmod, uti goda gärningar, farit efter ewigt lif. Rom. 2: 7.

Men hwaruti består då thenna nådelönnen? Uti Salighet; ty anden säger: Salige äro the döde icke. Men hward thenna Saligheten egentligen är, kan i dödeligheten hwarken med tankar fattas,

tas, eller med ord uttalas; ty thet är icke än uppenbarat hwad wi warda skole. 1. Joh. 3: 1. Dock är thet en Salighet, som en til ändan trofast Christen hos Gud åtniuter, som är allena Salig. 1. Tim. 6: 15. En Salighet, som gör honom lik med Guds änglar, i himmelen. Matthy. 22: 30. En Salighet, som är trones ändalykt, 1. Petr. 1: 9. En Salighet, som intet öga sedt, intet öra hört, och uti ingen människos hierta stigit är. 1. Cor. 2: 9. Therefore måste och thenna Saligheten i trone afbidas, såsom Moses, i trone, såg efter lönen, emot hwilken han hölt Christi försmädelse för större rikedom än the häftwor uti Egypten. Ebr. 11: 26. Om någor ibland människor kunnat beskrifwa Saligheten, så war thet Apostelen Paulus, som blef en gång, uprykt til tredie himmelen, thet är Paradiset; men han måste, efter återkomsten bekänna, at the ord, som han ther hörde, woro ovtfajelige.

Guds Ande har, til at underhielpa vårt swaga begrep, på många handa sät afbildat Saligheten,

ten, genom liknelser, tagne af the nöjsamaste ting på jorden; men så litet, som tiden kan asmåta ewigheten, så litet äro och alla sådana liknelser tillräckelige, at fulkomligen föreställa Saligheten. Alla sådana Bilder äro allenast et skuggewärk. Undertiden låter Gud en trogen, och efter Saligheten långtande siäl smaka then tilkommande werldenes kraft; men thet är som en liten dräppa emot hafwet. The allena, som äro blesne ägare theraf weta och sinna hwad thet är, at wara Salig. Så mycket kunne wi, i anledning af Guds ord säga, at Salighet är en befrielse ifrån allt ondt, och et ägande af allt thet goda, som tänkas kan i tid och i ewighet. The Saligas förstånd, som har i tiden warit omgifwit med mörker och ofunnighet i trones hemligheter, blifwer tålius i Heranom, och får tå, så wida thet på et Creatur falla kan, et fulkomligt begrep om Gud, hans wäsende, wilja, egenstaper och gärningar, hwilka i dödeligheten warit obegripeliga. Thet menar Apostelen med thesa orden: Så thet kommer, som fulkomligt är, så wänder thet åter, som endels är. Wi se nu genom en Spegel uti et mörkt tal; men tå ansikte emot ansikte: nu känner jag endels; men

tå

tå skal jag kånnat, såsom jag och kånd är.
 1. Cor. 13: 10, 12 The Saligas wilja, som varit här
 med många syndiga swagheter besläctad, skal bepry-
 das med fulkomlig helighet och rättferdighet, hwil-
 ket med the hwita kläder warder beteknat. The Sa-
 ligas kroppar, som här varit många bräckeligheter
 underkastade, skola så blifwa osörgängelige och o-
 dödelige, och så widare.

Ut wi måge wara så mycket wisare om thenna
 Saligheten, så står, i Texten, ja, anden säger.
 NAI, ja, är et försäfrings ord, hwarmed et ting
 ej allenast warder bejakat, utan ock betyngat och be-
 dyrat. Dersöre säger Paulus: all Guds tilltä-
 jelse äro ja i honom, och äro amen i honom.
 2. Cor. 1: 20. Och til yttermera wisso står här,
 at anden säger thet, nemligen then helige ande,
 som hafwer talat genom the heliga Guds
 människor. 2. Pet. 1: 21. Then anden, som bety-
 gar, at anden är sanning. 1. Joh. 5: 6. Then
 anden, hwilken församlingarne skulte höra och tro
 på hwad han them sade. Uppenb. B. 2: 7, 11, 29.
 3: 6, 13: 22. Denne Guds anden försäkrar alla til
 andan

åndan trofasta Christna, om en Salig hwila, ifrån alt theras arbete och en hårlig lön, efter döden. O! huru må wi få, med nöje, löpa i then kamp, som oss föresatt är? O! huru må wi få troligen arbeta i wårs HErras wingård.

Wi lära här af: at sanne Christne äro arbetare, och ehuruwäl the, med sit arbete ingen ting förtiena, så skola the dock, i ewigheten, få sin lön, ifrå första stunden, som the, genom en Salig död, i HErranom, så hwila ifrån alt sit arbete. Gud kan icke tåla några lättningar ibland sina Christna, utan hafwer gifwit hwarjorn och enom sit at arbeta på. Så snart han, i döpelsen, kallat them uti sin wingård, så wil han ock, at the skola arbeta. Han sätter therföre hwar och en i sin wiße wärkstad. Then ene måste arbeta i Kyrkan eller Scholan, then andre uti Cancelliet, eller på Rådhuset, then tredie i Handelsboden eller Wärkstaden, eller bruka Jorden, och så widare.

Näst thetta, så fordrar then sanna Christendomen et, så ständigt arbete, som aldrig tillåter then minsta försummelse, enligt Christi eget Exempel, som i sina fötsdagar, alltid wandrade omkring och halp them, som siuke word. Apstol. G. 10: 38. Christus affstannade icke med sitt arbete förän i döden;

döden; altså måste du ock arbeta in til astone, om du wil få lönen. Alt behålla tron och et godt samwete: Alt hålla sig obesmittad af werldene, och icke låta henne låcka sig med retelser, eller skrämman sig med hotelser ifrån lifsens wäg, ther til fordras mer arbete, än werldenes Barn förstå. The allena få här af sin dryga känning, som hafwa alswara med sin Christendom. The säkre werldenes barn, som hafwa fiänslösa samweten, giöra hwad tidtena lyst, låta synden wåldig wara i sin dödeliga leflamen, så at the henne efter följa uti hennes lustar, Rom. 6:12. och äro, under alt bekymmer och arbete på jorden, minst bekymrade om, huru the må wara, och in för sin Gud finnas sanskyldige Christne, weta ej af thetta arbetet. Men en om sin Salighet sorgfällig, och sin odödeliga siäl wårdande Christen, finner under tiden at Christendoms arbetet gör lefwernet mera mödosamt, än något annat i werldene. Så at ock then store Apostelen Paulus, ehuru han hade andan, uti högsta-mått, blef under tiden, så trött, af thetta arbetet, at han utbrister, i thenna önskan: Jag arme menniska, ho skal lösa mig ifrån thetta dödsens kropp Rom. 7:24. **G** Andte:

Andteligen måste och en Christen arbeta under Christi ok och bära thet lekamliga korset, som ofta förordsakar mycken ångest swett, och präskar tårar utur ögonen. Men, Gud ske lof! thet warar icke så länge, astonen kommer snart, då alt lidande skal uphåra: Anden säger, at wi, när thetta lifwet ändas, skole så hwila ifrån alt vårt arbete. O huru sött skole wi då sofwa, när wi äre döde i Herrens nom! O huru rikeligen skal vårt arbete blifwa belönt! ty han löner them wäl, som hans namn frukta. Ps. 61: 6. Görer thesfore hwad eder budit är, medan i tid hastwen, så löner han eder wäl, i sinom tid. Spr. 51: 38. Låt derfore af titt ropande och gråtande och tina ögons tårar: ty titt arbete är icke förgåfwes, säger Herren. Jer. 31: 16. Finner tu mycket mattande arbete, uti titt ämbete, eller uti striden emot tine andelige fiender, så tänck på then himmelska rösten, som lofwar dig, at tu skalt så hwila dig ifrån alt titt arbete. En wandringsman, ehuru många beswärligheter han på sin resa, af storm och owäder, eller andra tilstötande farligheter utstå måste, så uptager han dock alt med tola-

mod,

mod, när han påminner sig thet goda hårbårget, som han, efter fuländad resa, förwäntar. En Siöfarande, som drifwes af och an, på thet stormande hafwet, och måste swåftwa alt stadigit ibland tusendfalt farligheter, gier sig til frids och är wid godt mod; ty han hoppas omsider få, uti en rolig och nöjsam hamn, förglömma alt thet honom, under thes Siöfart, wedersarit är. Huru mycket mer må en san Christen, som ställer sin resa til himmelen, med tolamod, låta all motgång gå öfwer sig, när han wet, at han får sluta sin wandring uti thet himmelska faderneslandet, och, genom en Salig död, komma in uti then hamnen hwaräst alla stormande wågor stadna uti en ewig trygghet och rolighet? Äst tu ringa ansedd af werldenes barn, warda tina gärningar icke ihogkomne, och tina förtienster icke achtade, så kom ihog thet ärefulla tilstånd, som tu, efter en Salig död, förwäntar i himmelen, så skal du snart kunna trösta tig therwid at thenna tidsens wedermöda är icke lika emot then härlighet som på oss uppenbaras skal. Rom. 8: 18.

Sillämpning.

Sär i Herranom afledne Salige Christendoms
 Broder, Herr Probsten och Kyrkoherden Ma-
 gister MAGNUS OXELGREN hafwer nu, såsom
 en til åndan trofast Christen/ wunnit en Sa-
 lig hwila, ifrån alt sitt arbete, och är nu therföre med
 liffens krona belönt. At han, i sin lifstid, warit en
 arbetsam Man, både i Kyrkan för sine Åhörare och
 i Scholan för the studerande, therom finnas många
 lefwande wittnen. Månge, som nu tiena Riket och
 Församlingen med nytta och heder, tilskrifwa thet i
 synnerhet hans trogna och oförtrutna flit, samt be-
 synnerliga gåfwoor, at eftertryckeligen lära och un-
 derwisa andra. Hans lärde, liuflige och genom-
 trängande Predikningar hafwa många både läst
 och hört, med upbyggelse och största nöje. Inge lä-
 ra dock kunna bättre wittna härom, än thenna he-
 derwårda Skärstad Församlings ledamöter, som
 måst och lånast haft then nåden af Gud, at höra,
 huru rik Salig Herr Probsten war, i all kunskap och
 förstånd i andeliga saker. The som kunna lägga hans
 grundeliga och upbyggeliga Predikningar på min-
 net och sinnet, förstå bäst, hwad the nu förlorat.
 Tiden lärer wisa, om en sådan man, hädan efter,
 kommer at intaga thetta rummet.

Hwar

Hwar man wet wäl, at Salig Herr Probsten war en modest och ödmjuk man, som icke frågade efter något såfångeligt ros och beröm; dock kan och bör jag icke dölja sanningen, hålst mitt egit hierta är fult af en wördsam åminnelse af thenna Salige Mannens dråpeliga lärdom och dageliga arbetsamhet, hwarom the många esterlemnade kostelige manuscripter, til öfwerflöd wittna. Och som han af barndomen läst then Helga Skrift, som undertwijat honom til Salighet, 2.Tim. 3: 15. genom trona på Jesum Christum, så wisade sig och förnämligast theruti hans dageliga arbete. Men ester han wäl weste, at kunskap, utan tron, ökar fast mer fördömmelsen, än befordrar Saligheten, så winlade han sig therom, genom Guds nåd, huru alt thet, som han weste om sin HERRA Jesu Christo, måtte underhålla hos honom, icke en skrymtaktig muntro, utan en sanskyldig hiertans tro, icke en död, utan en lefwande tro. Och at hans tro war rättssinnig, thet wisade hans Christeliga och dygdiga lefwerne. Som han hörde sin herdans Jesu röst allenast, så fölgde han honom och i lefwernet, så at i hans tro fanns dygd, i dygdene beskedelighet, i beskedelighetene måttelighet, i måtte-

lighetene tolamod, i tolamodet gudaktig-
het, i gudaktighetene Broderlig kärlek, i
Broderlig kärlek allmännelig kärlek. 2. Pet.
1: 5, 6, 7.

Sina swagheter kan wäl thenne Salige Prob-
sten haft, äfwen som andre dräpelige Guds män,
hwarföre han ock dageligen ödmjukade sig in för sin
Gud, och förlät sig icke på gärningarna, utan hölt
sig fast wid Christi dyra förtienst. Min tanke är
thersföre icke, at nu, efter döden, giöra honom til et
helgon; dock tror jag icke at någor kan straffa ho-
nom, för någon upsätelig och öfwerlagd grof mis-
gärning, snarare måste hwar och en tilstå, som icke
är en hemlig fiende, at han hade hindt til större ful-
komlighet, än the måste efterstråfwa. Hans ämin-
nelse bör thersföre blifwa hos oss i äro.

Huru then Salige Probsten en lång tid arbe-
tat med sjukdom och bräckeligheter, är allom bekant,
och war thet, then endaste ordsaken, at han, the sid-
ste åhren, ej kunde mer, å thetta heliga rummet, up-
låta sin, i Gudi, wältalande och lärda mun, för
thetta Herrans folck; dock bar han alltid, såsom en
trogen herde, omsorg för sin ombetrodda hiord, och
underlät aldrig något tilfälle, at enstilt, i tid och i
otid,

otid, som Apostelen Paulus talar, göra en Evangelist Predikares tjänst redeliga. Hans trötte och bräckelige kropp hwilar therföre nu sött i gräfwen, och hans Siäl niuter redan fruchten af hans tro och ståndachtighet til ändan. Hans gärningar äro icke blesne här, efter honom i en tilbörliq åminnelse allenast, utan the hastwa och redan fölgt med honom, in uti then Saliga ewigheten.

Alt Fru Probstinnan mist en trogen, fogelig och förnuftig Man, beklagar hon nu med tårar, at the wäl artade och dygdige barnen sakna en huld, och om theas, så timmeliga, som ewiga Salighet, sig wårdande Fader, ther öfwer sucka the redan, med rinnande ögon. Barmhertighetenes Fader, och all hugswalelles Gud, ware theas rika tröst och hugswalelse!

Om wår Salige dödas beständighet i trone in til ändan witnar åtskilligt, i sinnerhet thetta, at tå han någon liten tid, för sin död, eller tå han märkte at hans lifs afton nalkades, war i begrep, at utwälja sin Lif-Text, och föll med hogen besinnerligen, på 1 Cor. 1: 30. hwaröfwer han tänkte lemna sina tankar skrifstiligen, hastwer han hållit följande samtal med sitt egit hierta och samwete, hwilket ibland andre papper, fans, med hans egen hand således

ledes uptefnat: „Hwarföre fruktar jag för döden?
 „JESUS säger: War icke förfärad, jag är then
 „förste och then sidste. Och then lefwand-
 „de. Jag war död, och si, jag är lefwande
 „ifrån ewighet til ewighet, och hafwer nyck-
 „larna til helfwetit och döden. Uppenb. B.
 „I. 18, 19. Hwarföre fruktar jag för döden? JESUS
 „säger: Min får höra mina röst, och jag
 „känner them, och the följa mig. Och jag
 „gifwer them ewinnerligit lif, och the skola
 „icke förgås ewinnerliga. Ingen skal bel-
 „ler rycka them utu mine hand. Min fa-
 „der, som mig them gifwit hafwer, är
 „större än alle, och ingen kan rycka them,
 „utaf mins faders hand. Joh. 10:27, 28, 29.
 „Hwarföre fruktar jag för döden? JESUS säger:
 „Jag är upståndelsen och lifwet, hwilken
 „som tror på mig, han skal lefwa, om han
 „än död bleswe. Och hwar och en, som
 „lefwer och tror på mig, han skal icke dö
 „ewin-

etwinnerliga. Joh. 11: 25, 26. Hwarföre fruktar^o
 jag för döden? Jesus säger: Jag är wägen^o
 och sanningen och lifwet. Joh. 14: 6. O hu-^o
 ru trösteligt är thet, at then, som säger: Jag är^o
 wägen och lifwet, han kan ock säga om sig:^o
 Jag är sanningen? Ty hwad kan then, som^o
 är sielfwa sannningen, säga annat, än sanningen?^o
 Må jag då icke säga med Job? Jag wet, at^o
 min förlofare lefwer, och han skal på sid-^o
 stone upwäckta mig af jordene. Job. 19: 25.º
 Må jag icke säga med David? Om jag än^o
 wandrade i enom mörkom dal, frukta-^o
 de jag intet ondt; ty tu åst när mig, tin^o
 kiäpp och staf trösta mig. Ps. 23: 4. Må jag^o
 icke säga med Simeon? HErre nu låter tu^o
 tin tienare fara i frid, ic. Luc. 2. Må jag ic-^o
 ke säga med Paulo? Christus är mitt lif och^o
 döden är min winning; Thersföre åstundar^o
 jag skiljas hådan och wara när Christo.^o
 Phil. 1. Ja, må jag då icke aldrastidst och til et slut^o
 "ofbr^o

„ oförsträckt besalla min anda, i Jesu händer, och
 „ säga med Stephano? **H**Erre **J**esu annam-
 „ ma min anda: Apostl. G. 7. Summa: Ejus est
 „ mortem timere, qvi non vult ad christum ire, som
 „ Cyprianus talar. Ett Guds barn kan icke annat,
 „ än blifwa ewigt Saligt, efter thetta lifwet, ty thet
 „ är allaredo andeligen Saligt i thetta lifwet. Thet
 „ kan icke annat än så thet ewiga lifwet, ty thet haf-
 „ wer allaredo thet andeliga lifwet, ja, hwarföre så-
 „ ger jag icke också med skriften? **T**het ewiga lifwet
 „ blifwande i sig. „ **O!** huru trösteligen witt-
 nar thetta om hans stadiga tro på sin Frälsare in til
 ändan? och at han war aldeles förwifad om en sa-
 lig hwila, efter alt sitt arbete? och på thet at icke nå-
 got måtte oroa eller förstöra hans liusliga Siälaro
 i sin Jesu, så styrkte han sin kämpande tro, med
 then Heliga Rattwarden, twänne gånger, the sid-
 ste dagarne, och som han in i döden talade om sin
 Jesu, så somnade han ock in i hans sår, och niuter
 nu redan, til Siälen, sin Himmelska lön för sin tro-
 fasthet, in til ändan. Så sofwе han tå i frid och
 ro, &c.

A N D E.

PER-

PERSONALIER.

Var och en förnuftig människa måste, utan något invändande medgifwa, thet Konung Salomons ord: **Et godt rykte är bättre än God salwa,** bestå med ewig sanning; ty ehuruwäl och angenämt then bästa och kosteligaste olja eller balsam för menniskom lichter, så öfverträffar doch i behagelighet et efterlemnadt godt namn och rykte om en Gudelig och dygdig förd wandel then samma; althensund thet högeligen sägnar the qwarlemnade Anhördiga och alla rättsinnade och dygdälstande menniskor, som äftwen ther af til Christelig efterlesnad upmuntrade warda: Förthenstill emedan Then i Lifstiden wid thenna Christlofliga Guds Församling i Skärstad, Hög-Åhrewördige och Hög-Lärde, nu hos Gud ewigt Saliga Probstens och Kyrkoherdens Herr Magister **MAGNI OXELGRENS** hela lesnad består af en efterdömelig dygde lesnad, och således et godt namn och rykte efter sig lemnat; så wil man them uti diup sorg efterleswandom til widare tröst och hugswalelse, Hans lefwernes lopp i möjeligesta förthet framsdra, förmodandes, at närwarande Förnåma och Hederwärda Guds Församling thet med tålmod afhörande warder.

Then i Herranom Salige Herr Probstens blef år efter Christi börd 1686 then i Novembris, emellan kl. 3 och 4 om morgonen född på Wisingsö, i then ämbetsgården wid Scholan, ther Con-Rectoren och Comministern hade sit hemwist, förre än samma ämbeten blefwo med et boställes hemman försedde, hwarefter then borttog.

Fadren war then Wål Årewördige och Hög-Lärde Herr Magister Sven Oxelgren, så warande Comminister och Con-Rector, men sedan Kyrkoherde på Wisingsö och Inspector Scholæ thersammastådes. Modren war Dygd-ärla Fru Anna Anders dotter Kylandra, Salig Kyrkoherdens uti Kommaryds och Bälaryds Församlingar Herr Andrea Kylanders dotter. These Hans käre Föräldrar forttyndade med honom til Dop och Christendom, och låto honom til sin salighets fördel samma dag, som han fick se thetta werldenes Ljus, blifwa döpt af så warande Comministren och Con-Rectoren Herr Sven Wetter, hwaruppå sedan wid These kära Moders kyrkogång then 12 Decembris i Wisingsöds Kyrka följde then så bräufelige så kallade Confirmations-acten uti tillfallada Föräldrars närvaro och biträde. År 1691 then 2 Aug. så han uti sin späda ålders 5:te år war stadd, bortmiste han genom then timmeliga döden sin Hulda Fader; men under Guds beshinnerliga försorg blef thes kära Moder conferverad wid Pastoratet, genom efterträdaren uti Herda ämbetet, then Wål Årewördige och Hög-Lärde Herr Magister Harald Almqvist, som ock blef then förste Lector Theologiæ i thet Dya Kongeliga Gymnasio på Wisingsö, hwilkeis inauguration stulle stedt den 1 Maji 1693; men för then på landet inritada, och om Somaren hårt gra sserande blodföten, blef upskuten til den 21 Septembris i samma år.

Som wår Saligen Döde förmärktes hafwa en särdeles hog och sticelighet til Studier, blef han ock så tideligen ther til hållen. Begynnelsen stedde år 1692, medan Modren war Enka, med privat underwifning af så warande Scholæ-Apologisten Herr Carl Holm. Sedan efter Struf-
 Fa,

Fadrens ankomst, som honom, för sin öfverhet stull, mycket ålstade, blef han 1694 den 20 Junii Introducerad i publicke Schohan af då warande Rectoren Herr Joannes Algier, och fick sitt rum i Con-Rectoren Herr Sven Wetters Class, hwaråst sedan han et år sutit, och et år i Rectoris Class, blef han år 1696 wid Midsommaren upflytt på Gymnasium, när han äntå icke hade fyllt sit 10:de år. Hans hog til at förkofra sig i Studier war så stark, at han mera behöfde påminnas at gifwa sig någon ledighet, än upmuntras til slitighet; och med hwad för goda naturliga gåfwor Gud honom begåfwat kan stönjas ther af, at när han kom up til Gymnasium, tog han del iuti läsningen icke allenast med them, som tillika med honom woro upflytte; utan ock med them, som ther förut woro, i thet som särskilt förestältes.

På thet Han både til ålder och wårt samt i förstånd och Studier så mycket mera måtte stadgas, och emedan han ther så god underwisning hade, förblef han ther i 7 år, och reste så med då warande Philosophiæ Lectoris Magist. Haqvini Wisings Testimonio til Kongl. Academien i Lund, hwaråst han then 7 Septemb. 1703, efter föregånggen Examen hos Decanum Herr Professoren Erland Lagerlöf, blef uptagen i thet Studerandes antal, hos Rectorem Magnificum, Theologiæ Professore primarium Herr Jonas Linnerius.

Begynnelsen för wår Saligen Döda war först swår, emedan han wille gärna förblifwa ständigt wid Academien; men medlen woro swaga. Doch sticade Gud, sedan han til sit wårde blef känd, igenom Conditioner och Herrar Professorernas befordran, sådana utwågar tilhanda,

at han ther ständigt förblef, intil thes han med flera, år 1709, för thet öfwerhängande Danska infallet skull, som ock samma höst skedde, nödgades begifwa sig up åt landet. Under thetta ständiga wistandet wid Academien i Lund, nyttjade han icke allenast the allmänna föreläsningar så med flitighet som begärlighet; utan ock åtnödt särstilt underwifning hos så warande Extraordinarie Professoren och convictorii Regii Præpositum Herr Joannes Steuchius, som sedan blef Sweriges Rikes Erchie Bistop, hos hwilken han i Lund gjäste och til hans förträffeliga Biblioteqve fritt tiltråde hade: så ock hos så warande Adjunctus, Herr Andreas Rydelius, som sedan blef Bistop i Skåne. Emedlertid stref han ock wid lediga stunder rent til Trycket så warande Bistopens i Linköping Doct. Haqvini Spegels Glossarium, och halp at rätta ifrå tryckfel, så mycket som tryktes för thet fiendeliga infallet.

Under resan up åt Landet, fattade Salige Herr Probsten tankar at blifwa öfwer wintren på Wisingsö; men thet goda loford om Hans stickelighet til ungdoms underwifning, som han sig förwärfwat, bewekte så warande Herr Probsten i Norrkiöping, sedermera Superintendenten uti Hernölands Stift, Herr Magister Petrus Asp, at kalla honom til sina barns Information, tit han ock ankof i början af Novembri 1709, och både med wederbdrandes och sit nöje, ibland annat för thet stöna Biblioteqvet skull, som honom ther stod fritt at nyttia, förblef in til April månad år 1711, så han af sin til sängs snukliggande kära Stiuf-Fader kallades och kom hem at wara behjelpelig med Ungdomens underwifning. Efter hwilkens död, som skedde then 1:sta Maji, han then 7:de i samma månad, blef igenom

nom thet Högwärdiga Domcapitlets Constitutoriale, anbefald at förwalta Lectionem Theologicam och Linguarum Ebrææ & Græcæ uti Gymnasio på Wisingsö, samt betiente Församlingen med Predikande, fast ån han åntå icke war ordinerad, icke heller thet begärte; utan mera systade på at komma med sin Condition til Upsala, therom redo anstald war giord; men hinder emillan kommit af Pesten. Andteliaen kom år 1712 i Februario then tilfödrordnade nye Philosophiæ Lectoren til bemålte Nådårs förwaltning, hwarigenom war Saligen Odde blef wäl efter sin åstundan åndteligen ledig; men fant sig rå icke kunna lemna sin fåra Moder och Sterbhuset, förr ån fullkomligt ombyte war stedt wid Walborgmåsan år 1713. Under hwilket anstaltande han emedlertid sammankref, thet som han sedan til en del utgaf til Academia prof, under titul: Commentarii de Insula Wisingiana caput primum & secundum.

Förr ån Salig Herr Probsten med sina fåra Anhörige afflötte ifrån Wisingsö, fick han Högwälborna Fru Generalinnans på Gripenberg, Magdlon Ranks, kallelse til at wara Hennes Herrar Söners Hofmästare och Informator. Tit förfogade han sig strax efter afflyttningen ifrån Wisingsö, och förblef them til betiening thet första halwa året på Gripenberg, och sedan, efter nedre-sandet til Skåne, på Wärpinge sätesgård straxt wid Lund; thet fick han tilfälle at besöka Academien på nytt igen, under gicck Examen Theologicum then 23 Januarii, Examen Stili then 26 Februarii och Examen Philosophicum then 13 Martii, samt then 20 Februarii och 19 Martii, och således inom en månad utgaf och förswarade båge sina för-
be:

bemålta Academiſta prof-diſputationer år 1714. Så snart han, igenom thet at Herrar Diſciplarne woro Officerare i Kronans tienſt, ſom måſte rå om wåren förfoga ſig til ſina Regementen, blef wid årets omgång ledig ifrå theſſa Conditionen, blef han af förbemålta Herr Proben och ſedan Superintendenten Asp återkallad at komma til Informations arbete i hans hus, hwar til han ſig rå ſtraxt inſan, och förblef ther til thes han i Novembri år 1716 fick Herr Biſtopens i Wågföd D. David Lunds kallelſe til Regements Predikants tienſten wid Smålands Cavallerie, ſedan förſlaget til Scholæ Reſtoratet på Wiſingsöd hade miſlyckats; men thetta miſlyckades och igenom ens annars emellankomſt, ſå at, när wår Salige Döde efter befallning kom til Wågföd, Biſtopen i Conſistorio beklagade, at tv förſlag hade miſlyckats för honom på et år, och tröſtade honom med the orden: Habet Deus ſuas horas, ſuas moras. Hwarföre och emedan ingen ledighet rå war, wår Saligen Döde icke heller rå begärte ordination; utan af then luſt, ſom han hade til thet Academiſta, allenäſt anhölt om et betygande om ſig til Conſitorium Academicum i Uplala, hwarmed han och til thet bästa befordrad, förfogade ſig til Uplala, och ther then 5 Martii år 1717 i then Academiſta Societeten antog delaktighet. Stipendium Stiglerianum, ſom han ſyftade på, kunde han wål icke få, emedan ingen Smolandus ſants nämnd i Teſtamentet, när thet öpnades: men förutan thet, han ther för ſig ſan ſina mycket gunſtiga Befordrare, rå warande Erchie-Biſtopen Herr D. Matthias Steuchius och Profſſoren Herr Joannes Steuchius, af hwilka han war wål känd i Lund, blef han och af the andra Herrar Profſſorerna igenom både

de Studier och förhållande snarligen känd til thet bästa, och fann således, dels genom Stipendii Regii tilågnande, jemwål thet sin utkomst.

År 1717 öfwer Sommar ferierna war Sal. Herr Probsten på Utternäs gård i Nås Församling, ej långt från Upsala hos Fru Erchie-Bisshopinnan Anna Schulten, Sal. D. Spegels efterlemnada kåra Måta, och stref rent til trycket Sal. Erchie-Bisshopens Predikningar öfwer Christi Pinns Historia, som sedan tryktes under titul af Passions Andakt. Samma år then 2 Novembris höll han på Academien i Upsala en offentlig Latinsk Jubeloration, til åminnelse af thet för tubundrade år sedan begynta dyra Reformationswårket igenom Sal. D. Lutheri tienskt. Öfwer Winter ferierna wid slutet på året 1717 och i början på året 1718 war han i Wästerås hos Lands-Camereraren Åman, hwilkens Son Gustaf Åman, som sedan blef Adjunctus Theologiæ wid Kongl. Academien i Upsala, han Informerade. Fick ock så then tiden försäkran om Stipendio Trollorum; men kunde för mynstecknen stull rå icke thet med utresa; utan antwände thet, som sedan thet af århöllts, til nyttiga böckers köpande.

Andteligen, sedan han wål haft sina tankar, längre tillbaka, jemte öfningar, til thet heliga Prediko-åmbetet, om Gudi stulle tackas honom thet tilfälla, fick han, sedan han then på sit 15:de Academiåta år afbidat hade, ifrå Ryrkoherden wid St. Claræ och Olofs Församlingar i Stockholm Magister Jöran Nordberg en laglig kallelse, hwilken han wedertog, och blef så, efter aflagd prof Predikan i Stockholm och undergångit förhör i Upsala Consistorio Ecclesiastico, thet sammastådes af Erchie-Bisshopen D. Matthias

Steuchius then 18 Junii Prestwigd. Tilträdde therupå Dominica 3 tia post Trinitatis samma beställning wid St. Claræ och St. Olofs Församlingar i Stockholm, och theruti med tro och slit upwaktade inemot 4 år.

För then oroliga frigstidens full war Magisterial promotionen i Lund, år efter annat upskuten, til året 1719, då Salig Herr Probsten af då warande Promotor blef anmodad at taga del uti berörda heders undfående; hwilket han ock gjorde. Uri hwad tycke han då war hos Philosophiska Faculteten therstädes, kan skönjas theraf, at när utaf 34. som då promoverades, 12 woro fräwvarande, blef honom, utan Hans begäran och wetenstav, thet första rumet ibland them tillägnadt. Huru Facultas Theologica thersammastädes honom besunnit, står ännu til at se af thet witnessbörd, som Thes Decanus honom 5 år, efter undergångit förhör, meddelt, af söliande innehåll; at the som honom förhört, funnit honom sådan, som the skulle önska finna många.

Under ihenna tiden, han wistades i Stockholm beklädde han jemwäl then andra Notariens skyla i Presteståndet, samt efter the närwarande Wåasjö Stifts Fullmäktigas anmodan, endels repræsenterade en Fullmäktig för samma Stift wid Riksdagen år 1720.

År 1721 om wären fick han then Christlofliga Stads-Församlingens i Norköping kallelse til at ther blifwa theras Comminister, i anledning af then kundstav om Hans af Gudi förlänta ämbets gåfwoor, som ther war inhämtad, då han ther förut wistades; men som han nyliken förut hade legat i swår sjukdom, och krafterna äntå icke woro återwundna, måste han göra sin ursäkt, at han icke funde

kunde then emottaga. Men när längre fram på samma år Philosophiæ-lectionen på Wisingsö blef ledig, och Biskopen i Wexiö D. David Lund, som wäl wiste, at han icke mindre war fallen til Informations, än Prediko-åmbetet, kallade honom ther til, och tillika til sit födelse Stift och ort, wedertog han samma kallelse; blef theruppå, efter Ven. Consistorii förslag med Kongl. Maj:ts nådigsta fullmakt then 3 Novembris bemålte år 1721 försedd, och sig tit följande året, wid tilträdes tiden til samma åmbete föfogade, och thet ther med all åhoga och ungdomens märkelige nytta i 8 år förwaltade.

Sedan han war kommen til Wisingsö, och hade ther satt bo, san han nödigt, at söka sig en god Waka; ytttrade förthenfull, efter både länge förut och så föregången åfällan til Gud, sådana sina tankar til Kyrkoherdens och sedermera Probstens i Unnarvd och Wäsbo Härad älskelige Dotter, Wäl-Åreborna, Gud och Dygdålskande Jungfru *Elisabet Rogberg*, och efter Guds henga försyn, med wederbörandes ja och samtycke, i Unnarvds Prestegård år 1723 ingick med Henne et Christeligt Achtenstaps förbund, hwilket Gud hafwer tåfts wålsigna med 9 Lifsarfwingar, 4 Söner och 5 Döttrar, af hwilka the 3 Sönerna, genom then timmeliga döden til thet himmelska åro föregångne; men the andre barnen lefwa. Hwilka tillika med sin fåra Moder sin hulda Faders död bitterligen begråta.

Sedan war Saligen Döde wid påf 2 år sit åmbete på Wisingsö förestådt, sjuknade och dödde Hans åmbets broder, Kyrkoherden och S. Theologiæ Lectoren Herr Magist. Benedictus Hök: så blef honom af Biskopen och Consistorio ansötrödt och befalt, at til widare, en-

sam förestå både all föreläsningen i Gymnasio, och Församlingen tillika med Commministren, hwilket han ock in emot et år til alla delar uträttade; men honom et gansta utmattande arbete war, så at förthensfull med en, emedlerstid utsedd, tienlig Vicarii sindande icke längre fick dröjas, efter hwilkens ankomst Sal. Herr Probsten måste lemna sin och behålla Theologiæ Lectionen, samt med tilhielpelig Predikan, answaret för Församlingenes stötsel, til thes Ordinarius Successor ankom, i anseende hwar til ock Bistopen honom tilböd at wara Gymnasii Rector perpetuus; men han then hedren hållre wedersakade än wedertog. Doch emedan Han thet nästa året behödt Rectoratet, och nödiga medel woro inslutna, företogs then, någon tid tilförene tilårnada, Gymnasii husets ansenliga reparation, hwilken han medelst materialers, handtwärkfares och arbetsfolks anstallande, til måsta delen, under sin ordenteliga ämbets upwaktning, i thet året styndade til fullbordan, så at sielfwa huset, i stället för et Tingshus, tå först fick utseende af et ordenteligt Ungdomens Låro och öfnings rum. Han lät sig ock, efter Ven. Consistorii befallning, wårda om Biblioteqvets i Scholan, medelst thes nogare genomseende och registrerande. Och som wid denna tid samma Låro-stads loford föröfkes märkeligen och then Studerande Ungdomens antal, så åsklades Salig Herr Probsten af them högeligen för sin tro och slit skull, then the uti hans underwifning åtniutit hade, hwarföre när han ändteligen, efter 8 års arbete, af sina tå warande Lärjungar med en offentlig Oration på Gymnasio tog afsked, hade the, efter inbördes öfwerenskommelse sig emillan, författadt en skrift, uti hwilken, såsom ännu står til at se, hwar för sig

med

med några verler, och sit namns tillsättiande, hade betygat hwad för en Lärromästare the uti honom haft hade, hwilken the ock honom wid nederstigandet af Cathedern genom then öfwersta lefwereerade, och sedan, efter des Ambetsbröder, af honom et sådant afsted togo, som hade the solat stillas hwar och en ifrå sin naturliga Fader.

Här efter begaf sig Salig Herr Probsten hit til Skärstad, sedan Han efter Salig Probstens och Kyrkoherdens Herr Magist. Jonæ Littulanders dödeliga fränfälle, blef wit igenom Kongl. Maj:ts Aldranådigsta Fullmakt, af then 2 Februarii 1729, förordnad til thenna Förnäma och Herderwärda Församlingens Kyrkoherde, hwilket ämbete han in til sin död med all tro och slit, efter the krafter, som Gudi tåfts förlåna, uträttat hafwer. The första 10 åren war han wid så god hälsa och kraft, at han icke allenast uträttade sina egna, utan ock til någon tid sina medarbetares ämbetsdelar, tå the genom döden oförmodeligen bortryktes, så at han wid Församlingen blef ensam. Men sedan han år 1740 hade en ganska swår fråsa, hafwer han ju mer och mer behöft anlita andras biträde i sit ämbete wid Församlingen; doch giordt the stycken, som han förmatte, i thet längsta som krafterna tilfåde: Och när hans sjukdom ej tilstodde honom predika stående, gjorde han thet sittande. Sedan hölt han fort med skrifningar, och hade en hiertans lust til at, både först och sidst, så med the äldre, som särdeles med ungdom och barn i Församlingen om Christendomen tala, them theruti lära och underwisa, til thetas ewiga wälfärd och salighet.

Under Hans tid år kyrkobynaden med all slit fortsat, och åtskilligt dels å nyo giordt, dels reparerat, såsom läktare,

fönster, tak, hwall, pelare, kläckor och kläckestavel samt orgel- och uhrwärf, med mera. Hwar wid Sal. Herr Probstens hast all möda osparad och åtskillige materialier dertill skänkt. Han har ock wårdat sig om the fattiga, och låtit en ny fattig skufwa här wid Kyrkan upfättia; utom annat til de nöddi- dandes tjenst.

I anseende til sin förtienst och stickelighet blef Han åfwen then 10 Augusti 1743 behugnad med Probstes he- der och Titul, samt följande året 1744 then 22 Octobris, i anseende til Hans goda kundskap om Informations wär- ket på Wisingsö, förordnad, at, utom Skärstads Pastro- rat, åfwen wara Probst öfwer Wisingsöds Församling, och at, då Biskopen ej kunde tillstådes wara, i Theß ställe hafwa inseende på Gymnasii och Scholæ-wärfket therstådes.

Ifrån barndomen hade Gud begåfwat honom med särdeles snille gåfwor, så at han war lika fallen til både Philosophie och Theologie, uti hwilka wetenstaper han ge- nom öfning i många år wunnit et godt framsteg, och i hwilken, som åstundades, med nöje kunde underrisa; ha- de dock ther wid then nåden af Gud, at han aldrig upblä- stes ther öfwer, utan war altid ödmunt i sit sinne, ock gaf Gudi äran för alt, så at han aldrig skref något Prediko- concept, förr än han på sina Knän hade bedit Gud om wälsignelse thertil, och på samma sätt, sedan Predikan war hållen, tackade Gud för sin nåd ther wid. Emot Öfwerheten war han en trogen undersåte och hade then nåden at 2:ne gånger Allerunderdånigst hålla för Kongl. Maj:t korta tal wid resan förbi Skärstad. Emot sin nu Honom hierteligen förjande kära Waka, war han en lifflig Man, emot sina kära Barn en huld och wälsinnad
Fa.

Fader, hwilka han allesamman har stelf underwisat så i annat, som besynnerligen i deras Christendoms stycken, til hwilkas fattande han ock hållit sit husesfolk, och i Guds fruktan, så mycket honom varit görligit, them, och sina öfriga åhörare, upammnat och förelyst. Anteligen san man honom altid arbetsam och med något upbyggeligt syflö: satt, när ämbets syflorne honom någon ledighet lämnade: Therom åtskilligt, som dels genom Trycket är utgifwit, dels utarbetat och handskrifwit, uti thes efterlämnade hand: lingar och wakra Biblioteqve finnes, nogsammt witnar.

Sidst, hwad angår Hans hälsos och sjukdoms bestaf: senhet, så hafwer hälsan ifrån barndomen varit nog klen: År 1693 föll Han under isen i sjön Wetteren, och hade så när blifwit förgången; men blef genom Guds underliga nåd uphulpen, hwilket han på then dagen ärligen med tack: sägelse til Gud årkände. Åstwen måste han i the spådare å: ren beswåras med then tå på Wisingsö grasserande Röd: foten. 1696 föll han in uti en swår Brannestuka. 1708 låg han om wåren sjuk i Lund, först i hetfig, och sedan i kall feber; ån widare uti en swår och hart när öddelig stidrbuigs feber år 1721 i Stockholm; och sidst uti then förr omtalte swåra fråsan, uppå hwilken hafwer följt then ena plågan efter then andra, så at Han, utom annat, haft et tungt bröst, och aldrastidst nu, något på andra året, wa: rit hårt plågad af et swårt utslag, som icke kunnat öfwer: winnas, ehuru på alt görligit sätt ther til åro brukade åt: stilliga Läkemedel.

Emedlertid hafwer Salig Herr Probssten icke under: låtit at bruka the Andeliga medel, sig til beredelse at göra en salig hådansfård; hafwer tröstat sig med Guds heliga ord,
at

at han giflar hwar och en Son, han annammar, Ebr. 12: 6. och sagt med Paulo: Jag är uti osäjeliga glädie i all min bedröfwelse; 2. Cor. 7: 4. flere refer under sjudomens påstående begär, med stor andakt och wördnad, then Heliga Mattwarden, hwilken han och 2:ne gånger neml. then 18 om aftonen allena och then 20 Maji om morgonen med sina kära Anhörige, sin tro till styrko under sin hårda dödsstrid, annammade. Han sade sedan sin dödsstund wara nära förbanden, tog förbensfullt et å alla sidor bedröfweligit affsed ifrån sin kära Waka, Barn och flere i huset, öfwer them alla Guds milda wälsignelse hierteligen önskandes; framhårdade sedan, såsom tillföre, i eu stadig tro, med bön och åkallan till Gud, uti et rått Christeligit tålmod, in till thes han helt stilla och saktmodeligen, såsom uti en söt sömn, affomnade then 21 Maji om midnatten kl. litet för et, då han thenna werldenes lopp uti 63 år 6 månader, 2 weckor och 6 dagar beskådat hade.

Then Saliga Herr Probstens i sorgen qwarlemnada kära Waka, Barn och Anhörige, låta hos thenna Christeliga, Förnåma och Hederwårda Guds Församling, som, Theras Saliga Man och Fader till sidsta Åretienst, behagat med sin Förnåma och Hederwårda närwarelle thenna Sorge- och Begravnings-Acten behedra, sin Sömiuka, Hörsamsta och Tienstwänligsta Tacksägelse nedläggga, utfästade sig gierna wilja wara hwarjom och enom till någon återtienst, doch hålft wid behageligare tilfålle, förbundne.

Graf.

Sraf = Skrift.

bittre sorgedag! med ångslan gråt och jänmer,
 En flytand tåredag! then kropp och skie klämmer,
 När döden rycker bort min söta, hulda Fa'r,
 Min tröst, min ledoskaf, i mina lefnads da'r.

En när jag tänker på The's öma Faders hierta,
 The's brinnand' hog och lust, mig lära, utan smärta,
 The't ädla wisdoms salt, och dygdens rätta saft,
 Med san Gudaktighet, i lysand lefnads kraft:

Tå börjar hiertat slå, och kinder blifwa wåta,
 Min tankar falla ned, och rösten ömskligt låta
 Utropa: ach och we, jag Faderlöser är!
 Hwar är mitt lif, min sol, min fromme Fader får?

Hwar är then trogne Wän, som mig så ömsklint lärde?
 Hwar är then täcka stål, mig stadigt godt förärde?
 The's kropp är kall och stel, och hwilar sina ben
 I Jordens mörka stöt, jag arme går allen.

Ho undrar, at jag qwäls, bedröfligt suckar, qwider?
 Utgiuter hetan tår, min händer hiertelig wrider?
 Mit huldesta försvar är tagit frå mig bort,
 I mina spåda är: min lycka lupet fort.

Men seja hielper ej, man måste wara nögd
 Med Himlens strånga lag, i stilhet städse bögd,

Uti följa Herrans råd; thes höga wågars slut
Uphöja all sin tid, och wörda utan prut.

Tag thes för' tåligt an, min hulda Moder kära!
Thet swära forskets tyngd, som J nu måste bära,
Se'n Edert halfwa lif, Er hela lust och frögd,
Ur tiden gängit bort; ach! blifwen tolig, nögd.

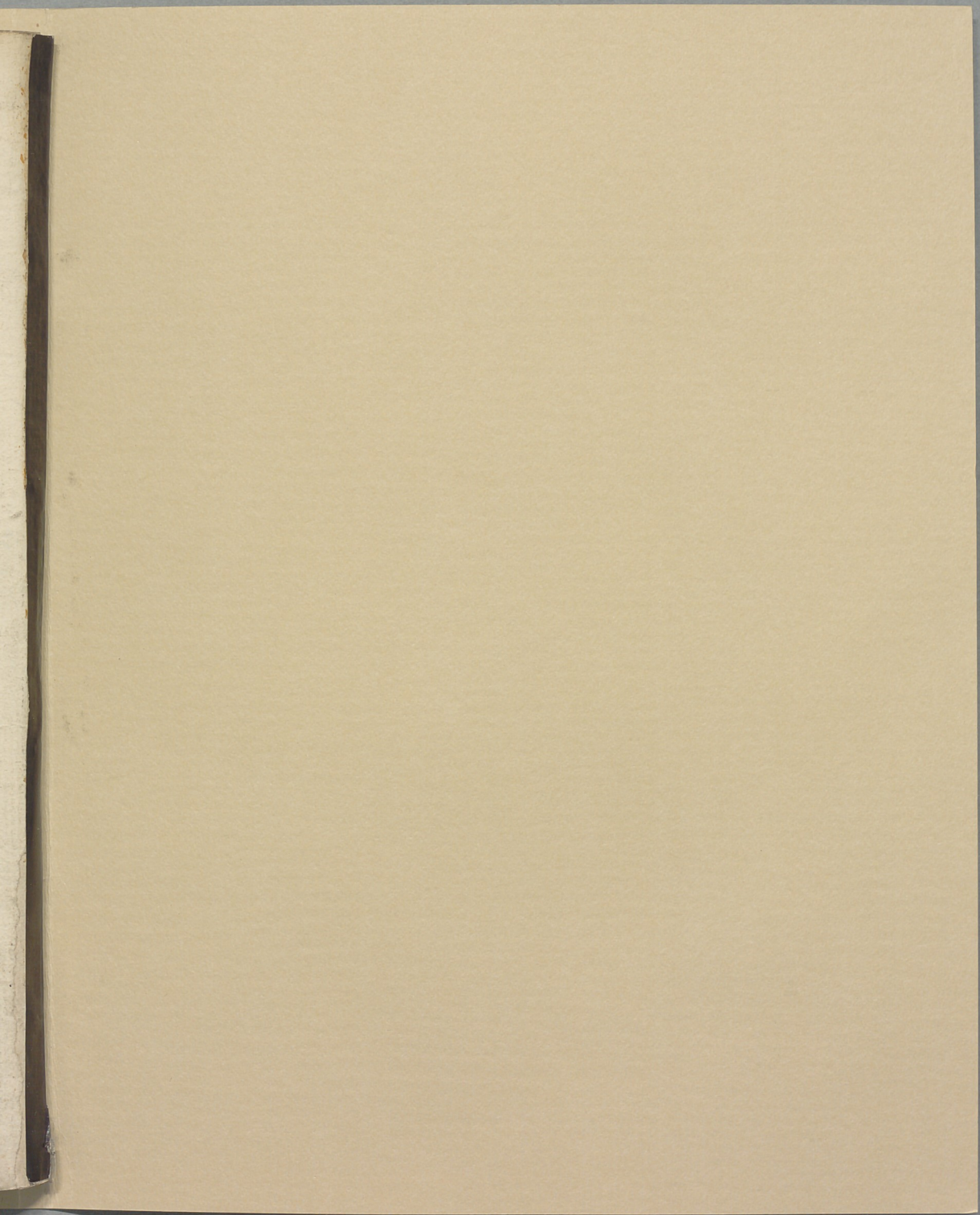
Tron och, min Systrar kär! at Herren of förswarar,
Hans milda Faders hand af nåde of bewarar,
Om wi å Faderlös', wår Fader bor i högd,
Han hielper, skyddar wål, fast borte är wår frögd.

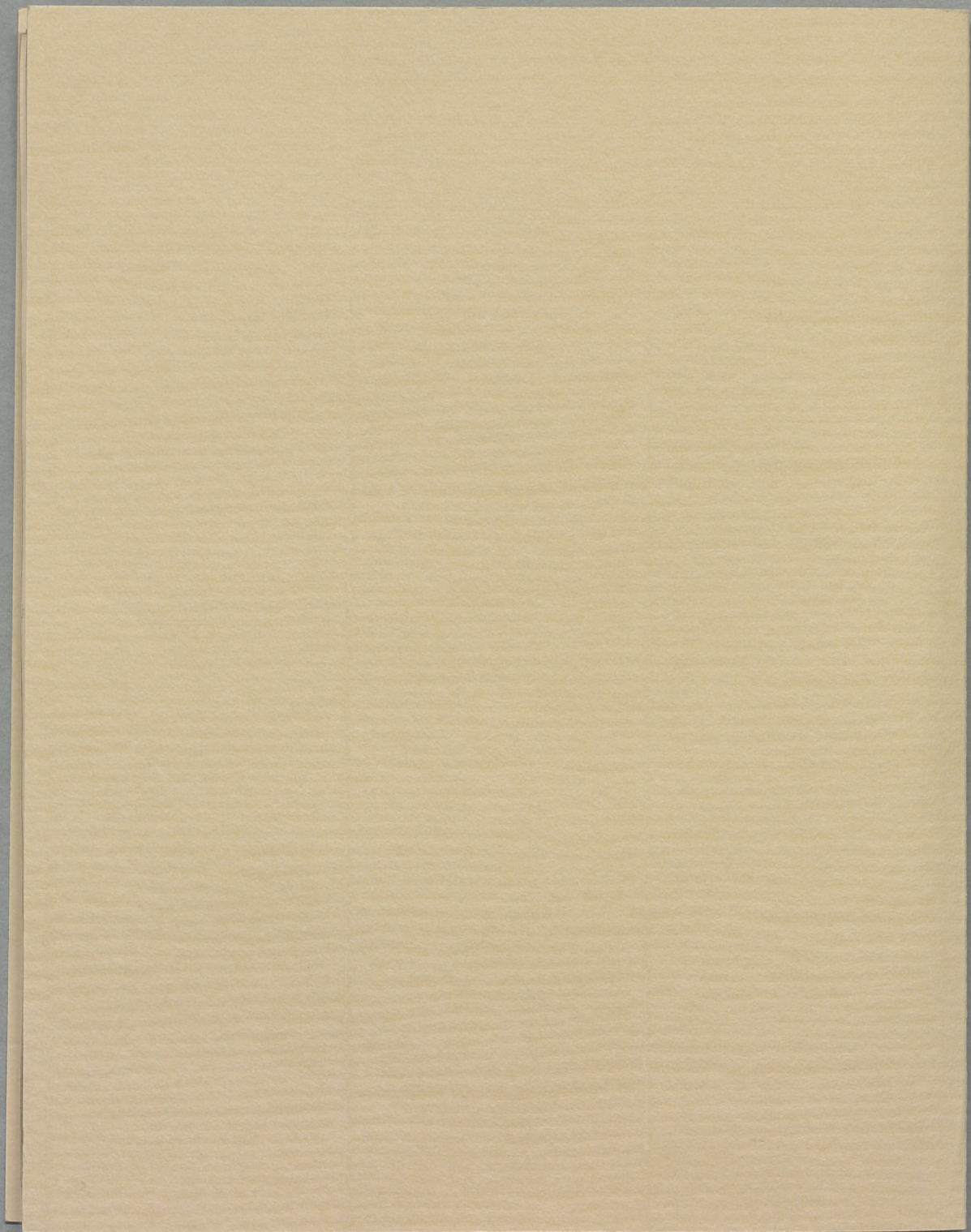
Ach! sof då roligt sött, tu dyre herrans smorda!
Som til Guds sanna lof här redligt mände orda:
Tu war en heders Man, et lärdoms lysand' lins,
En trogen Herrans Prest, en stöd i Zions hus.

Titt wårda lof och namn blir uti wördsamt minne,
Tin mogna Faders råd gå aldrig ur mit sinne:
The bli min lefnads tröst, min säkra ledo staf,
Til thes mit lilla stöp går uti hastigt awaf.

Eliefer Oxelgren.

www.books2ebooks.eu